

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 38 RvO SP over
samenwonen door bijstandsgerechtigden

Steller L.D.A.E. Ax

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 0655465072

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 536178-2021

Datum 1-12-2021

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door de heer J. Dijk van de SP gestelde vragen ex art. 38 RvO over samenwonen door bijstandsgerechtigden. De brief van de vragenstellers treft u als bijlage aan.

Op 20 oktober 2021 heeft de SP vragen gesteld over samenwonen door bijstandsgerechtigden. Dit naar aanleiding van berichtgeving dat de gemeente Tilburg een experiment is gestart waarbij uitkeringsgerechtigden voor een proefperiode van 6 maanden mogen samenwonen.

Over samenwonen door bijstandsgerechtigden heeft de SP de volgende vragen:

- 1. Is het college met de SP van mening dat de manier waarop het gezamenlijk huishouden- zoals deze nu (volgens de wet) moet worden nageleefd - onrechtvaardig, onterecht en onnodig is? Zo ja, op welke punten en wat doet het college hieraan en wat wil zij hier in de toekomst nog aan doen? Zo niet, waarom niet?*

Wij kunnen ons voorstellen dat het strikt naleven van de wetgeving in sommige gevallen leidt tot onwenselijke situaties. Wij kunnen u melden dat wij ook in Groningen een kennismakingsperiode hebben voor bijstandsgerechtigden die willen samenwonen. Daarnaast passen wij maatwerk toe als de situatie daarom vraagt.

In de Participatiewet is in het derde lid van artikel 3 vastgelegd wanneer sprake is van een gezamenlijke huishouding. Indien er sprake is van een

gezamenlijke huishouding is er geen sprake van een kostendelersnorm. Er zijn slechts drie criteria waar een gezamenlijke huishouding aan moet voldoen: het moet gaan om twee personen (eerste criterium) die hun hoofdverblijf in dezelfde woning hebben (tweede criterium) en blijken geven zorg te dragen voor elkaar door middel van het leveren van een bijdrage in de kosten van de huishouding dan wel anderszins (derde criterium). Gelet op de redactie van het artikel is het niet een kwestie van een aantal regels die moeten worden nageleefd zoals bijvoorbeeld wel het geval is bij de inlichtingenplicht in artikel 17 van de Participatiewet.

Juist de in artikel 3 derde lid van de Participatiewet genoemde criteria geven, handvatten voor het beantwoorden van de vraag of er in een specifieke situatie sprake is van het voeren van een gezamenlijke huishouding. Daarbij is het eerste criterium het eenvoudigst vast te stellen: het moet gaan om twee personen. Bloedverwanten in de eerste graad en bloedverwanten in de twee graad zijn overigens uitgezonderd als één van hen zorgbehoefstig is.

Omdat het tweede en derde criterium ingewikkelder zijn, beoordelen we iedere inwoner op zich. In het experiment van Tilburg is een voorwaarde dat beide personen hun eigen hoofdverblijf aanhouden.

U vraagt feitelijk of de huidige redactie van artikel 3, derde lid van de Participatiewet onrechtvaardig, onterecht en onnodig is. Juist de genoemde criteria bieden ons de ruimte om te voorkomen dat gezamenlijke huishoudingen worden vastgesteld in gevallen waarin dat niet nodig is. Wel betreuren wij het beeld dat is ontstaan bij inwoners dat een 'kennismakingsperiode' waarin men gaat samenwonen meteen gevolgen heeft voor de bijstand. Om die reden willen wij daar duidelijker over communiceren richting de inwoner. Inwoners kunnen dit ook altijd bespreekbaar maken richting hun consulent, en samen wordt op individueel niveau gekeken hoe de situatie in elkaar zit uitgaande van vertrouwen. Ook zullen wij de kennismakingsperiode nadrukkelijker onder de aandacht brengen bij stichting WIJ en de consulenten, zodat zij dit ook kunnen melden aan de inwoner.

2. *Hoeveel geld en ambtelijke uren inzet besteedt de gemeente Groningen aan het handhaven van de kostendelersnorm en het controleren op een gezamenlijk huishouden?*

De handhaving van de kostendelersnorm en het gezamenlijke huishouden is niet te herleiden naar uren of kosten. Dit omdat elke situatie anders is, denk aan het type gesprek (moet er 1 of 2 personen van de gemeente bij aanwezig zijn), duur van het gesprek en huisbezoeken (reistijd en duur van het huisbezoek).

Wij werken op basis van signalen die ontvangen worden (zoals signalen vanuit het basisregistratie personen). Bij de aanvraag van een uitkering controleren wij of er sprake is van een gezamenlijke huishouding.

3. *Is het college bereid om in navolging van de gemeente Tilburg de regels voor samenwonen voor bijstandsgerechtigden (tijdelijk) te versoepelen en samen met de gemeente Tilburg op te trekken om veranderingen bij het Rijk af te dwingen? Zo ja, wanneer wil en kan het college hiermee beginnen? Zo niet, waarom niet?*

De gemeente Groningen werkt al met een kennismakingsperiode voor bijstandsgerechtigden. Wanneer twee betrokkenen voor het eerst gaan samenwonen en zij nog in onzekerheid verkeren over het karakter van hun relatie staan wij een kennismakingsperiode toe. Wij hebben er voor gekozen om dit niet in regelgeving vast te leggen juist om te voorkomen dat het regelingenwoud verder wordt uitgebreid, en om zo te voorkomen dat de regel bepalend wordt en niet meer de individuele situatie. Wel zullen we zoals bij vraag 1 aangegeven hier beter over communiceren. Hierdoor willen we de angst om een relatie aan te gaan die meteen gevolgen heeft voor de hoogte van de bijstand bij inwoners wegnemen. Verder gaan we naar aanleiding van de motie Stop de kostendelersnorm onderzoeken hoe de voorwaarden van de kostendelersnorm breder geïnterpreteerd kunnen worden.

4. *Is het college bereid om ook ouders met thuiswonenden kinderen (tijdelijk) uit te zonderen van de kostendelersnorm? Zo ja, wanneer kan en wil het college hiermee beginnen? Zo niet, waarom niet?*

De kostendelersnorm is van toepassing op kinderen vanaf 21 jaar en ouder die niet meer studeren. Zij dienen vanaf deze leeftijd een bijdrage te leveren in de kosten voor het huishouden. Dit draagt bij aan de zelfredzaamheid. Wanneer zij geen of onvoldoende inkomen hebben kunnen zij een uitkering aanvragen. Echter zien wij ook dat onwetendheid over de kostendelersnorm en de angst om gekort te worden op de bijstand tot risico's leidt. De uitvoering van de kostendelersnorm staat in de Participatiewet beschreven. Wij hebben ons te houden aan wet- en regelgeving. Waar de huidige wet nu ruimte biedt, maken wij daar gebruik van en leveren wij maatwerk. Wij zien wel mogelijkheden tot veranderingen in de Participatiewet, daarvoor maken wij in onze lobby samen met VNG richting het Rijk ons hard. Daarin pleiten wij om de kostendelersnorm af te schaffen voor jongeren tot 27 jaar en de norm te versoepelen voor mensen in de bijstand, zodat maatwerk mogelijk is.

5. *Ziet het college meer en andere regels waarbij bijstandsgerechtigden gekort kunnen worden (zoals de kostendelersnorm) die zij als onrechtvaardig beoordeeld? Zo ja, welke en wat kan en wil het college hieraan doen? Zo niet, waarom niet?*

Binnen de wet- en regelgeving die ons geboden wordt, zoeken wij altijd naar mogelijkheden. Zo zien wij dat alle opbrengsten van inwonende(n) waarmee een commerciële relatie is (denk aan een huurder van een kamer in de eigen woning) gekort dienen te worden op de bijstand tenzij kostendelersbepalingen niet van toepassing zijn. Echter worden er ook kosten gemaakt bij de verhuur van een kamer, daarom vinden wij alle opbrengsten korten niet eerlijk. De gemeente Groningen heeft om die reden gekozen om 10% van de opbrengsten niet als inkomsten aan te merken.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.